

Helsingfors, 20 november 2012

NFS VERKSAMHETSPLAN 2013

INLEDNING

Europa påverkas djupt av den ekonomiska krisen genom stor skuldsättning, hög arbetslöshet, ökade klyftor och social oro. Många människor är hårt drabbade och även vi i Norden känner konsekvenserna av den oroliga världsekonomin. Den höga arbetslösheten i Norden, särskilt bland unga, hotar den sociala stabiliteten i samhället och våra välfärdssystem hotas av krisens konsekvenser.

Samtidigt är jordens miljö och klimat pressade genom ökade utsläpp och rovdrift på naturresurser. Klimatförändringen och miljöproblemen utmanar våra föreställningar och förhoppningar om fortsatt tillväxt och välstånd. Framtidens ekonomiska tillväxt och utveckling måste därför ske i samspel med naturen genom att vi, mer än hittills, utnyttjar miljöteknikens närings- och utvecklingspotential.

NFS ÖVERGRIPANDE MÅL

NFS övergripande mål är att främja ett hållbart, inkluderande och rättvist arbetsliv, socialt, ekonomiskt och ekologiskt, i Norden, Europa och globalt. Med hållbarhet som ledstjärna, ska NFS arbeta för att den nordiska kollektivavtalsmodellen utvecklas och förstärks; för full sysselsättning; för nordiskt, europeiskt och globalt samarbete som syftar till att stärka arbetstagarnas rättigheter och villkor; för en rättvis fördelning både nationellt och internationellt; för trygghet i anställningen, utvecklingsmöjligheter i arbetslivet och förbättrad arbetsmiljö; för minskad miljöpåverkan och ökad resurseffektivitet; samt för att värna de fackliga fri- och rättigheterna, samt andra mänskliga rättigheter.

PRIORITERADE OMRÅDEN

Grunden för NFS prioriteringar lades i NFS framtidsdeklaration, som antogs av styrelsen i september 2012. Denna verksamhetsplan utvecklar mer konkret vad arbetet med NFS prioriterade frågor innebär under det kommande verksamhetsåret.

Utifrån de övergripande målen, kommer NFS under 2013 att särskilt prioritera arbete kring den nordiska kollektivavtalsmodellen, arbetskraftens rörlighet och ett hållbart arbetsliv.

Nordiska kollektivavtalsmodellen

Den nordiska modellen är vårt viktigaste verktyg för att uppnå målen om ekonomisk, social och ekologisk utveckling, tillväxt och välbefinnande. Kombinationen av starka välfärdssystem, flexibla kollektivavtalsmodeller och allt grönare företag och verksamheter främjar tillväxt och stärker den nordiska konkurrenskraften. NFS ska därför prioritera arbetet med att skapa goda förutsättningar för att upprätthålla, förankra och utveckla den nordiska kollektivavtalsmodellen.

Fokus under 2013 kommer att ligga på att lyfta fram och sprida goda exempel på hur fack och arbetsgivare tillsammans arbetar för att möta ekonomins utmaningar och omställningen till en grönare ekonomi, samt hur man genom kollektivavtal kan underlätta för unga på arbetsmarknaden. Detta arbete görs inom projektet "**Kollektivavtal för att möta ekonomisk kris och grön omställning**", som primärt syftar till att stärka den nordiska kollektivavtalsmodellen genom utbyte av erfarenheter och spridning av information och idéer. Nordiska Ministerrådet har beviljat medel för att genomföra projektet.

Trepartssamarbetet står starkt i Norden men inom det officiella nordiska samarbetet finns ingen formell plattform för trepartsdialog eller samarbete med folkrörelser och medborgarorganisationer. En lösning på problemet med det demokratiska underskottet i det nordiska samarbetet, kan vara att bygga upp en mer formell struktur för sådant samarbete. NFS kommer under året, tillsammans med Föreningarna Norden, att driva idén om **Organisationernas Nordiska Råd**.

Arbetskraftens rörlighet

Arbetskraftsrörligheten ger människor nya möjligheter som kan bidra till utveckling och innovation men kräver samtidigt hållbara lösningar och strategier för att säkra att anställda och företag arbetar under lika villkor på våra arbetsmarknader. Det behövs helt enkelt bättre verktyg mot social dumpning och svart ekonomi. NFS ska fortsätta prioritera arbetet mot **social dumpning** och kraven på **bättre statistik över rörligheten** till och inom Norden, vilket är en förutsättning för att kunna vidta riktade åtgärder mot problem som uppstår. Ett steg i den riktningen togs när de nordiska arbetsmarknadsministrarna, vid sitt ministerrådsmöte på Svalbard i september, beslutade om en gemensam kartläggning av arbetskraftens rörlighet och förekomsten av social dumpning i Norden. Detta initiativ ska följas upp aktivt av NFS.

NFS har, inom det nordiska samarbetet, varit en starkt pådrivande kraft för att konkreta åtgärder ska tas för att undanröja de många **gränshindren på den gemensamma arbetsmarknaden i Norden**. Det fackliga gränshinderarbetet ska intensifieras under 2013 med bland annat en **rapport om de sociala trygghetssystemen** i Norden och hur de fungerar för fackliga medlemmar som flyttar, eller pendlar, mellan de nordiska länderna. Rapporten kommer att ta upp arbetslöshetsförsäkringen, sjukförsäkringen och föräldraförsäkringen, samt system vid rehabilitering, arbetsskada och funktionsnedsättning. Rapporten belyser också gränsöverskridande kollektivavtal i Norden och fackliga samarbetsavtal. Med solidare kunskap i ryggen om hur den gemensamma nordiska arbetsmarknaden fungerar, kan vi trappa upp kampen mot gränshinder.

Hållbart arbetsliv, socialt, ekonomiskt och ekologiskt

NFS har som målsättning att bidra till **full sysselsättning och ett hållbart arbetsliv** i Norden. I det rådande ekonomiska läget, när arbetslösheten stiger och många unga aldrig kommer in på arbetsmarknaden, är särskilda **insatser mot ungdomsarbetslöshet** centrala. Men ett hållbart arbetsliv betyder också utvecklingsmöjligheter i arbetslivet, trygghet i anställning, mer arbetstagarinflytande när det gäller den egna arbetsmiljön, ökad arbetsflexibilitet, samt att det goda arbetet ska komma fler till del genom att skapa en inkluderande arbetsmarknad med ett inkluderande arbetsliv.

Det innebär också en aktiv arbetsmarknads- och förhandlingspolitik för **fler, bättre och grönnare jobb**. Ekonomisk tillväxt måste bygga på socialt ansvarstagande, värdeskapande och grön omställning, och där spelar fackliga organisationer en viktig roll för att främja en ekonomiskt hållbar utveckling genom att teckna balanserade avtal.

Jämställdhet och kvinnors rättigheter är en förutsättning för ett rättvist samhälle och ett hållbart arbetsliv. Jämställdhetsperspektivet, liksom integrationsperspektivet, ska därför vara centralt i NFS arbete för ett hållbart arbetsliv. Under 2013 ska fokus sättas på det konkreta jämställdhetsarbetet genom att, bland annat, lyfta fram det i landsrapporterna till NFS styrelsemöten.

Under Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2013, hålls ett **nordiskt jobbtoppmöte på temat ungdomsarbetslöshet**. NFS har haft en löpande dialog med ordförandeskapet kring detta och vi har erbjudit oss att hålla i två seminarier i samband med jobbtoppmötet (om gränshinder på den nordiska arbetsmarknaden och kollektivavtal som verktyg för att underlätta för unga på arbetsmarknaden).

Inför jobbtoppmötet bör vi sträva efter att göra ett gemensamt nordiskt **fackligt utspel om sysselsättning, konkurrenskraft och ungas möjligheter på den gemensamma nordiska arbetsmarknaden**. I detta kan både NFS arbete med kollektivavtalsmodellen och gränshinder vävas in. Men kompletterande underlag måste också tas fram inom medlemsorganisationerna så att vi kan kartlägga arbetsmarknaden i Norden för de arbetslösa unga och utreda om vi har en välfungerande arbetsmarknad över gränserna. Nordiska sysselsättningssiffror, liksom en översikt över åtgärder i varje land mot ungdomsarbetslösheten, ska också tas fram.

KANALER FÖR NFS PRIORITERADE OMRÅDEN

Norden

Det nordiska samarbetet är den viktigaste kanalen för NFS arbete. Det officiella nordiska samarbetet upplever just nu en renässans och viljan till ökat samarbete, både mellanstatligt och parlamentariskt, är märkbar bland nordiska politiker. Därför ska **NFS satsningar på Norden prioriteras ytterligare**, så att den nordiska fackliga rösten blir tydligare och att de nordiska facken blir mer synliga i det nordiska samarbetet.

NFS företräder medlemsorganisationerna i det nordiska samarbetet och har som organisation ett självständigt mandat att söka påverka **Nordiska ministerrådet** (NMR) och **Nordiska rådet** (NR) i enlighet med medlemsorganisationernas intressen.

Ett nära samarbete med **ordförändlandet** för Nordiska Ministerrådet är en viktig kanal för att lyfta NFS prioriterade frågor i Norden, liksom de årliga mötena med de **nordiska arbetsmarknadsministrarna**. Ingångarna in i **Nordiska ministerrådets sekretariat** är också av stor betydelse för NFS. Under det senaste året har det parlamentariska samarbetet i **Nordiska rådet** vitaliserats och det finns all anledning för NFS att nu även rikta blickarna mot denna nordiska arena.

Ett bra samarbete med **Föreningarna Norden** och de **nordiska yrkessekreterierna** är grundläggande för NFS nordiska arbete.

Östersjön

För NFS medlemsorganisationer är **BASTUN** (Baltic Sea Trade Union Network) ett viktigt verktyg för att få till stånd ett erfarenhetsutbyte mellan Östersjöregionens fackliga centralorganisationer och utveckla ett gemensamt förhållningssätt till gemensamma problem. NFS bör lägga särskild vikt vid initiativ som bidrar till att stärka de fackliga rättigheterna och motverka social dumpning, samt till att de fackliga organisationerna i Baltikum kan växa och organisera fler löntagare. Ryssland har ordförandeskapet fram till 30 juni 2013 och det kommer att fokusera på ILO-frågor och på arbetskraftens rörlighet. Från juli 2013 har Finland ordförandeskapet.

Baltic Sea Labour Forum (BSLF) kan även bli ett supplerande forum för arbetet mot social dumpning och för att bekämpa ungdomsarbetslösheten, då *Enlarged steering committee* (det högsta beslutsfattande organet inom BSLF) beslutat att fokusera på just dessa frågor. Under 2013 kommer två arbetsgrupper att arbeta med ungdomsarbetslöshet och arbetskraftens rörlighet. Enligt tidigare styrelsebeslut kommer NFS att delta i BSLF som observatör och bidra med fackliga inspel till forumet i den rollen. Från och med 2013 kommer Östersjöstaternas råd (CBSS) att ansvara för forumets sekretariat som kommer att vara placerat i Stockholm. Det finska ordförandeskapet i CBSS erbjuder en bra möjlighet att skaffa en mer hållbar och permanent finansiering för forumet.

Europa

Inom **Europafacket** utgör NFS en nordisk arena för medlemsorganisationernas samarbete och koordinerar deras inspel när det mandatet ges. Ökad kunskap om kollektivavtalsmodellens betydelse för den nordiska samhällsmodellen och konkurrenskraften är en prioriterad fråga även i NFS Europaarbete. NFS ser Europautskottet och Europafacket som en viktig arena för att stärka den nordiska kollektivavtalsmodellens legitimitet och förutsättningar.

Europautskottet är det organ där NFS främst arbetar med Europafrågor. Under 2013, då NFS fokus än mer riktas mot Norden och nordiska frågor, finns skäl för att nedprioritera arbetet med NFS underlag inför EFS styrelsemöten, till förmån för det nordiska arbetet. För att arbetet i utskottet ska vara fortsatt välinformerat inför EFS styrelsemöten, ökar då kraven på

medlemsorganisationernas egna bidrag till utskottets arbete – genom mer erfarenhetsutbyten och informationsutbyten.

Världen

Inför **ITUCs kongress** i maj 2014, kan de nordiska fackliga organisationerna samordna sitt kongressförberedande inom NFS.

KONFERENSER OCH SEMINARIER 2013

Grönlandskonferens, Ilulissat, 24-25 april 2013

NFS håller en konferens och styrelsemöte i Ilulissat på Grönland, 24-25 april 2013. Tanken är att konferensen dels ska fokusera på Grönlands arbetsliv (inklusive social dumpning) och dels på grön ekonomi och gröna jobb. Konferensen är dels en naturlig uppföljning till Nordisk Facklig Kongress 2012 och hållbarhetsfrågorna, dels ett tillfälle att se närmare på situationen på Grönland, med sina särskilda utmaningar och förutsättningar.

Nordiskt jobbtoppmöte, Stockholm, maj 2013

Under Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet hålls ett **nordiskt jobbtoppmöte om ungdomsarbetslösheten**. NFS har framfört önskemål om att, i samband med jobbtoppmötet, få hålla i seminarier om två konkreta sätt att stärka den gemensamma nordiska arbetsmarknaden och underlätta ungas integration:

- **Gränshinder på den nordiska arbetsmarknaden** som hindrar rörlighet och tillväxt.
- **Kollektivavtal** som verktyg för att underlätta för unga på arbetsmarknaden.

Inför jobbtoppmötet görs ett gemensamt nordiskt **fackligt utspel om sysselsättning, konkurrenskraft och ungas möjligheter på den gemensamma nordiska arbetsmarknaden**.

Seminarium om folkrörelsesamarbete i Norden, Stockholm, september 2013

NFS planerar att, tillsammans med Föreningarna Norden, hålla ett seminarium med arbetsgivarorganisationer i Norden och olika nordiska folkrörelser om samarbetet med Nordiska Ministerrådet och Nordiska Rådet. Seminariet ska bland annat utforska behovet av och möjligheten att upprätta ett **organ för parterna och/eller det civila samhället inom det officiella nordiska samarbetet**, ett Organisationernas Nordiska Råd. Sveriges samarbetsminister har visat intresse för att vara värd för seminariet.

Nordiska rådets session, Oslo, november 2013

I samband med Nordiska rådets session i Oslo, hösten 2013, ska NFS hålla ett **seminarium om något av våra prioriterade frågeområden**, gärna i kombination med ett nordiskt fackligt

utspel. Förberedande arbete kan ske genom utskottsmöten och partigruppsmöten i Nordiska rådet under våren 2013.

Norden-Tyskland

Tyskland, som Europas största ekonomi och en av Nordens viktigaste handelspartners, spelar en viktig roll för Norden både ekonomiskt, politiskt och fackligt. Trots den ekonomiska framgången har Tyskland Europas största andel av "working poor" och fackens inflytande samt den fackliga organisationsgraden har sjunkit under de senaste åren. Trots det, spelar den tyska fackföreningsrörelsen en viktig roll inom Europa och EFS.

Under Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet, kommer det nordiska-tyska samarbetet att lyftas fram. NFS bör vara delaktiga i det arbetet på något sätt och använda det som utgångspunkt för att ytterligare stärka samarbetet med DGB.

NFS ARBETSFORMER

För NFS sekretariat, utgör NFS framtidsdeklaration, samt de nya stadgarna och principdokumenten en viktig vägledning i det dagliga arbetet. Sekretariatet kommer under 2013 att fortsätta utveckla arbetsformerna för att ytterligare förbättra kommunikationen med medlemsorganisationerna. Mötesformerna ska också utvecklas kontinuerligt för att få mer effektiva och dynamiska möten med tydligare konklusioner.

För att genomföra arbetet mot NFS prioriterade mål och säkra en bra förankring i medlemsorganisationerna, har vi flera organ som kan jobba konkret med frågorna. Förutom styrelsen och presidiet, är det även Europautskottet, Strategigruppen, och arbetsgrupper. Dessutom kan vi genom BASTUN arbeta med en del av NFS prioriterade frågor. Samarbetet med Nordvision, som är ett nätverk för unga fackliga representanter i Norden, ska också stärkas. Det finns inga geografiska gränser för NFS prioriteringar, som berör både Norden-arbetet och Östersjöfrågorna, likväl som Europaarbetet och det globala.

KALENDARIUM 2013

28 januari	EFS 40-årskonferens	Madrid
1 februari	NFS strategigrupp	Stockholm
13 februari	Arbetsgrupp för arbetskraftens rörlighet	Stockholm
18 februari	NFS Klimatgrupp	Sto kholm
mars	NFS presidium	Videolänk
mars	NFS möte med de nordiska branschfederationerna	Stockholm
4 mars	NFS Europautskott	Bryssel
5-6 mars	EFS styrelse	Bryssel
18 mars	Möte med de nordiska branschfederationerna om Economic Governance i EU	Stockholm
10-11 april	Nordiska rådets temasession	Stockholm
24 april	Grönlandskonferens	Ilulissat
25 april	NFS styrelsemöte	Ilulissat
3-7 maj	LO Norge kongress	Norge
15-16 maj	Nordiskt jobbtoppmöte	Stockholm
maj	BASTUN	
4 juni	NFS Europautskott	Dublin
5-6 juni	EFS halvvägskonferens	Dublin
september	NFS strategigrupp	Stockholm
september	Seminarium om folkrörelsesamarbete i Norden	Stockholm
oktober	SIK kongress	Grönland
21 oktober	NFS Europautskott	Bryssel
22-23 oktober	EFS styrelsemöte	Bryssel
oktober	NFS presidium	Videolänk
oktober	BASTUN	
28-31 oktober	Nordiska rådets session	Oslo
14-15 november	Saco kongress	Sverige
19-20 november	NFS styrelse	Oslo
2 december	NFS Europautskott	Bryssel
3-4 december	EFS styrelsemöte	Bryssel
4-5 december	STTK kongress	Helsingfors